<table>
<tr><th colspan="6">Предметна програма од втор циклус студии</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Наслов на наставниот предмет</td><td colspan="4">Семејни бизниси</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Код</td><td colspan="4">ПР203/2023</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Студиска програма</td><td colspan="4">Претприемништво</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)</td><td colspan="4">Економски институт, Скопје, УКИМ</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Степен (прв, втор, трет циклус)</td><td colspan="4">Втор циклус</td></tr>
<tr><td>6.</td><td>Академска година/семестар</td><td>2023/2024</td><td>7.</td><td>Број на ЕКТС</td><td>5</td></tr>
<tr><td>8.</td><td>Наставник</td><td colspan="4">проф. д-р Климентина Попоска
проф. д-р Искра Станчева-Гигов</td></tr>
<tr><td>9.</td><td>Предуслови за запишување на предметот</td><td colspan="4">Завршен прв циклус студии (180 кредити)</td></tr>
<tr><td></td><td colspan="5">Цели на предметната програма (компетенции):
Главна цел на предметната проблематика е стекнување на студентите со теоретски и концептуални знаења за семејните бизниси. Темите вклучуваат, но не се ограничени на предностите и слабостите на семејните бизниси, предизвиците со кои се соочува еден семеен бизнис, изворите на финансирање на семејните бизниси и нивните финансиските перформанси и практиките и искуствата од функционирањето на семејни бизниси во меѓународен контекст.
Оспособен за (компетенции):
• Разбирање на карактеристичните предности на семејниот бизнис и предизвиците со кои се соочува.
• Проширување на знаењата за динамичките прашања и проблеми со кои се соочуваат семејните бизниси и начините за надминување со цел да се подобри ефикасноста на семејниот бизнис.
• Разбирање на семејните бизнис во рамките на ЕУ и пошироко, како и користење на меѓународните искуствата и добрите практики од современите економии во однос на функционирањето и развојот на семејните бизниси.
• Осознавање на финансиски перформанси кај семејните бизниси, како и повеќе генерацискиот трансфер на семејниот бизнис и неговото влијание врз финансиските резултати на семејните бизниси.
• Идентификување на различните засегнати страни на семејниот бизнис и разбирање на нивниот однос кон финансиските перформанси.
• Разбирање на критичните прашања со кои се соочуваат семејните бизниси во управувањето и подобрувањето на финансиските перформанси.
• Идентификување на современите извори на финансирање на семејните бизниси во меѓународен контекст и можноста на нивна имплементација во услови на помалку развиените економии.
• Оспособување на студентите за критичка анализа на конкретни студии на случај-семејните бизниси од развиените економии и помалку развиените економии.</td></tr>
<tr><td>11.</td><td colspan="5">Содржина на предметната програма:
• Теоретски основи на семејните бизниси
• Семеен бизнис: идеи, можности, предности и предизвици
• Меѓународните практики на семејните бизниси – искуство во ЕУ
• Улогата на европските финансиски институции во семејниот бизнис
• Финансирање на семејните бизниси
• Финансиски показатели и перформанси кај семејните бизниси
• Повеќе генерацискиот трансфер и влијание врз финасиските резултати на семејните бизниси
• Иновативни извори на финансирање на семејните бизниси-искуство од ЕУ и пошироко
• Семејни бизниси-практични студии на случај</td></tr>
<tr><td>12.</td><td colspan="5">Методи на учење:
Наставата се изведува во облик на предавања со дискусии, со интерактивни методи кои вклучуваат самостојни задачи на студентите, презентации и друго.</td></tr>
</table>

13.	**Вкупен расположлив фонд на време**		15 недели 5 ЕКТС х 30 часови = 150 часови Неделен фонд на часови (1+1)	
14.	**Распределба на расположливо време**		12 недели + 3 недели консултации 15+15+120=150 часови	
15.	**Форми на наставните активности**	**15.1.**	Предавања-теоретска настава	15 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часови
16.	**Други форми на активности**	**16.1.**	Семинарска работа	30 часови
		16.2.	Самостојни задачи	45 часови
		16.3.	Домашно учење	45 часови
17.	**Начин на оценување**			
	17.1.	Тестови		60 бодови
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		30 бодови
	17.3.	Активност и учество		10 бодови
18.	**Критериуми за оценување (бодови/оценка)**	до 61 бода		5 (пет) (F)
		од 61 до 68		6 (шест) (E)
		од 69 до 76		7 (седум) (D)
		од 77 до 84		8 (осум) (C)
		од 85 до 92		9 (девет) (B)
		од 93 до100		10 (десет) (A)
19.	**Услов за потпис и полагање на завршен испит**		*Редовност на настава и вежби, проектна задача*	
20.	**Јазик на кој се изведува наставата**		*Македонски јазик*	
21.	**Метод на следење на квалитетот на наставата**		*Механизми на интерна евалуација*	
22.	**ЛИТЕРАТУРА**			

22.1.	Задолжителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	д-р Климентина Попоска, д-р Искра Станчева-Гигов	Семејни бизниси-состојби, практики и перспективи	Економски институт-Скопје,Универзитет Св.Кирил и Методиј	2018
	2.	Хисрич,Роберт Д.; Питерс,М.; Шеферд, Д.	Претприемаштво	Арс ламина (Превод од влада на РМ)	2012
	3.	Кац, Џером А.; Грин, Ричард П.	Претприемачки мал бизнис	Арс ламина (Превод од влада на РМ)	2012

		4.	Дикинс, Дејвид; Фрил, Марк	Претприемништво и мали фирми: 4 издание	ТРИ (Превод од влада на РМ)	2010
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Мариоти,Стив; Глакин,Каролин:	Претприемаштво и управување со мали бизниси	Арс Ламина (Превод од влада на РМ)	2013
		2.	Vincent Molly, Eddy Laveren, and Marc Deloof	Family Business Succession and Its Impact on Financial Structure and Performance	SAGE	2010
		3.	KPMG	European Family Business Trends	KPMG International Cooperative	2015